

מטרת (תש"ד)

א. וידבר ה' אל משה לאמור נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים.
ג. וידבר משה אל העם לאמור... לתת נקמת ה' במדין.
רבים מן המפרטים תסור, מה ראה משה רבנו ליטות לדברי ה' שנאמרו לו.
עיי' רס"י ד"ה נקמת ה'.

במדבר רבה כ"ב: הקבה"ו אמר "נקמת בני ישראל" ומשה אמר "נקמת ה'?"
אמר הקבה"ו להם: "דין שלום מתבקש, שגורפו לי להזיק לכם". אמר משה: רבון
העולמים! אם היינו ערלים או ערודי ע"ז או כופרי מצוות לא היו טונאים
אותנו ואינם רודפים אחרינו אלא בחייל תורה ומצוות זנת לנו, הילכך
הנקמה שלך, "לתת נקמת ה' במדין".

- הגדר את המושג "נקם" לפי המפרט הזה?
- היי הבדל בהוראת הפעל נקם אם הוא בבנין קל, ואם בבנין התפעל?
- אם כן, הגדר את ההבדל ונמק אותו על סמך ראיות מן המקרא.
(ע' גם לקמן טאלה ו'.)
- עד כמה מזדהית תשובת רס"י עם תשטבת המדרש?
- הז"ל, ברט"י? הימן מצינו רעיון זה (המובע במדרש), בג"ך, בדברי
- כיצד אפשר לתרץ את הקסי הנ"ל בדרך הפסס?

ג. טאלות ודיוקים ברט"י:
1xx) ב ד"ה מאת המדינים עד "ד"א".

מה ראייה בפסוק "אל תתגר בם מלחמה"
(זכרים ב' ט') לדברי חז"ל שהיו ישראל
סוללים אותם ולהסבירי יראתם של המואבים?
הניין לחז"ל שעה בישמחה ומה בפסוקנו
הביאם לומר כך?
מניין? מה קשה בפסוק?
באר את דברי רס"י האחרונים החל מן
"נתנו לו שכרו..."
בעל "נפש הגר" (פירוט על תרגום אונקלוס)
מקשה: לכאורה קשה מה קשי הרגיש בזה
רס"י שהוכרח להביא זאת הדרשה. והרא"ם
והגור אריה תירצו: דאט לא כן - "בחרב"
למה לו, והלא דיו באמרו ואת בלעם...
הרגו? אך עדיין יקשה, שכתוב כמה פעמים
בתורה "בחרב", "לפי חרב" (במדבר כ"א
כ"ד) ולא דרש כלום? נסה לתרץ!

- ג (2) " וידבר משה
- 3) ו " אותו ואת פנחס עד "כלם"
- 4) ח " חמטת מלכי מדין
- 5xx) ח " בחרב

ג. ה וימסרו מאלפי ישראל אלף...
ת"א, רס"י, רחב"ם, אברבנאל:
להגיד טעם היות ההליכה למלחמה סכנה
רבה, הנה בחורי ישראל התנדבו בעצמם
ולא באונס והכרח ולא על פי גורל, אבל
ברצון נפשים-הם עצמם נמסרו להיות האלף
למטה.

סתי דעות למפרטים בפירוש המלה "וימסרו", איזו מהן מתאימה יותר
לרוח הלחון?

ד. ו ויסלח אותם משה... וכלי הקדש וחצוצרות התרועה בידו.
למה נזכר במקומנו בפירוש שלקחו אתם את כלי הקדש וחצוצרות התרועה,
ולא נכתב כן במלחמות הקודמות בפרשת חקת.
(לענין החצוצרות עיי' במדבר פ' י"ט ט').

ה. ו רמב"ן ד"ה ויסלח אותם משה עד "להבטיהו".
על איזו תמיהה עונה הרמב"ן בדבריו אלה.

ד. טאלות בתרגום אונקלוס:

- 1) ב נקט נקמת בני ישראל אונקלוס: אתפרע פורענות בני ישראל.
ולמה לא תרגם כאן כמו שהרגט סמות כ"א כ"נקם ינקם" - אתדנא יתדן?
 - 2) ג נקמת ה' אונקלוס: פורענות דין עמא ד"ה.
- מה ראה להוסיף כמה מליח?

יש לסלוח: תשובות וגם טאלות לנחמה ליבוביץ, ירושלים, קצית משה, תלומי
ליעקב אשכנזי, רחוב אוסיסקין 48, ירושלים.